

संस्कृता वाक् – भारतीयसंस्कृतेर्मुलम।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. नेहरुणा न्यायमण्डलं रचितम्।

उत्तरः असत्यम्।

२. निधिमन्त्रिपदे श्रीभीमरायः नियोजितः।।

उत्तरः असत्यम्।

३. यदा स्वातन्त्र्यं लब्धं तदा नेहरुणा मन्त्रिमण्डलं रचितम्।

उत्तरः सत्यम्।

४. नेहरुणा श्रीभीमरायः मन्त्रिपदे नियोजितः।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. लब्धे स्वातन्त्र्ये नेहरुणा किं रचितम्?

उत्तरः मन्त्रिमण्डलम्।

२. केन मन्त्रिमण्डलं रचितम्?

उत्तरः नेहरुणा।

३. कः विधिमन्त्रिपदे नियोजितः?

उत्तरः श्रीभीमरायः।

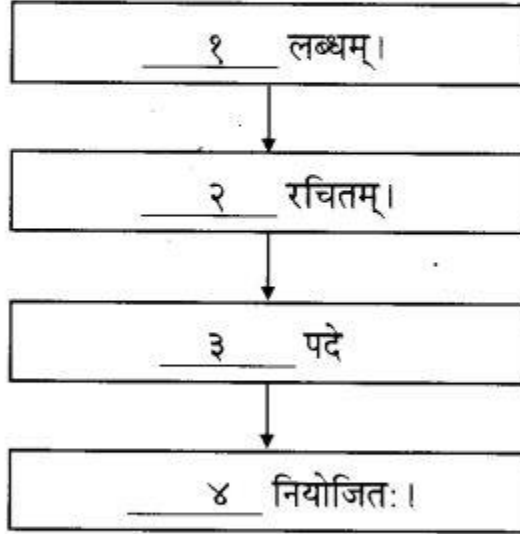
४ श्रीभीमरायः कस्मिन् पदे नियोजितः?

उत्तरः विधिमन्त्रिपदे।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. घटनाक्रमानुसारं वृक्षरेखाचित्रं पूरयत।

- उत्तरः १. स्वातन्त्र्यं
२. मन्त्रिमण्डलं
३. विधिमन्त्रिपदे
४. श्रीभीमरायः

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. भीमः नवां धुरं बभार।

उत्तरः सत्यम्।

२. भीमः नित्यं श्रमभारम् अगणयत्।

उत्तरः असत्यम्।

३. भीमः नित्यं निजकार्ये निरतः।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. घटनासमितिप्रमुखः कः?

उत्तरः भीमः।

२. भीमः किं न अगणयत्?

उत्तरः श्रमभारम्।

३. भीमः नित्यं कस्मिन् निरतः?

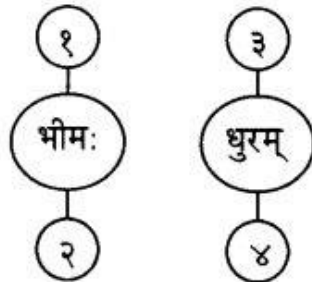
उत्तरः निजकार्ये।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. अधोदत्तानि विशेषणानि योग्यविशेष्यस्य कृते उपयुज्य
जालरेखाचित्रं पूरयत।

नवाम्, निरतः, घटनासमितिप्रमुखः, भव्याम्

उत्तरः १. निरतः।

३. नवाम्।

२. घटनासमितिप्रमुखः।

४. भव्याम्।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. भीमः विबुधवाङ्महत्ताम् कामम् अजानात्।

उत्तरः सत्यम्।

२. भीमः हिन्दीं राष्ट्रवाचः पदे स्थापयितुम् ऐच्छत्।

उत्तरः असत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. भीमः किं कामम् अजानात्?

उत्तरः विबुधवाङ्महत्ताम्।

२. भीमः संस्कृतभाषां कस्याः पदे स्थापयितुम् ऐच्छत्?

उत्तरः राष्ट्रवाचः।

३. भीमः कां हिन्दीव राष्ट्रवाचः पदे स्थापयितुम् ऐच्छत्?

उत्तरः विबुधवाचं।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. लोकसभायां भीमरायः गीर्वाणवाग्विषयं प्रस्तावोपन्यासं कृतवान्।

उत्तरः असत्यम्।

२. भीमरायः राष्ट्रवाग्विषयं प्रस्तावोपन्यासं कृतवान्।

उत्तरः असत्यम्।

३. भीमरायः गीर्वाणवाग्विषयं प्रस्तावोपन्यासं कृतवान्।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. कस्य कार्यसभायां भीमरायः प्रस्तावोपन्यासं कृतवान्?

उत्तरः दलितमहासङ्घस्य।

२. दलितमहासङ्घस्य कार्यसभायां भीमरायः कं प्रस्तावोपन्यासं कृतवान्?

उत्तरः गीर्वाणवाग्विषयम्।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. भीमरायः संस्कृतवाङ्मयं विशदीकुर्वन् प्रोवाच।

उत्तरः असत्यम्।

२. संस्कृता वाक् भारतीयसंस्कृतेः मूलम्।

उत्तरः सत्यम्।

३. संस्कृता वाक् भारतीयानां मूलम्।

उत्तरः असत्यम्।

४. आङ्ग्लावाक् भारतीयसंस्कृतेः मूलम्।

उत्तरः असत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. का भारतीयसंस्कृतेः मूलम्?

उत्तरः संस्कृतावाक्।

२. संस्कृता वाक् कस्याः मूलम्?

उत्तरः भारतीयसंस्कृतेः।

३. भीमरायः किं विशदीकुर्वन् आसीत्?

उत्तरः संस्कृतवाङ्माहात्म्यम्।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. नैकासां भारतीयानां भाषाणां प्रसवित्री संस्कृता वाक्।

उत्तरः सत्यम्।

२. विदुषां राष्ट्रभाषा सदैव अमान्या।

उत्तरः असत्यम्।

३. संस्कृता वाक् राष्ट्रभाषात्वं न अर्हति।

उत्तरः असत्यम्।

४. संस्कृता वाक् अस्माकं राष्ट्रभाषात्वम् अर्हति।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. संस्कृता वाक् कासां प्रसवित्री?

उत्तरः नैकगिरां।

२. संस्कृता वाक् केषां सदैव मान्या?

उत्तरः विदुषां।

३. का नः राष्ट्रभाषात्वम् अर्हति?

उत्तरः संस्कृतावाक्।

४. भिन्नप्रान्तीयभारतीयानां गिरां प्रसवित्री का?

उत्तरः संस्कृतावाक्।

५. संस्कृतावाक् किम् अर्हति?

उत्तरः राष्ट्रभाषात्वम्।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. संस्कृतवाचः द्वे विशेषणे चित्वा जालरेखाचित्रे लिखत।

नैकगिरां १ । ← संस्कृतवाक् → विदुषां २ ।

उत्तरः १. प्रसवित्री। २. मान्या।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. संस्कृतवाग् राष्ट्रभाषा भवतु इति प्रस्तावः उपन्यस्तः।

उत्तरः सत्यम्।

२. भीमः सांसदमुख्यानां प्रमुखः अभूत्।

उत्तरः सत्यम्।

३. सर्वैः सांसदमुख्यैः प्रस्तावः उपन्यस्तः।

उत्तरः असत्यम्।

४. कैश्चित्सांसदमुख्यैः संस्कृतवाग् राष्ट्रभाषा मा भवतु इति प्रस्तावः उपन्यस्तः।

उत्तरः असत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

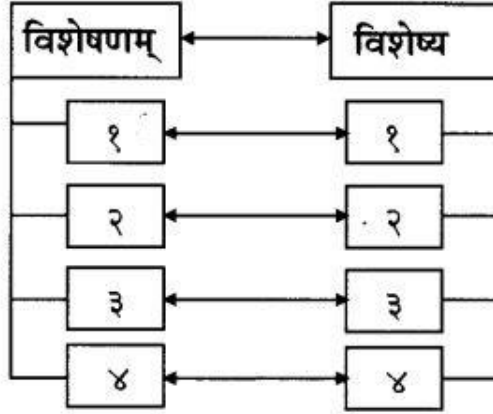
१. कैः संस्कृतवाग्विषये प्रस्तावः उपन्यस्तः?

उत्तरः कैश्चित्सांसदमुख्यैः।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. विशेष्य-विशेषण युगुलानि मेलयित्वा जालचित्रं पूरयत।
कैश्चित्, प्रमुखः, संस्कृतवाग्, प्रस्तावः, उपन्यस्तः, भीमः
सांसदमुख्यैः, राष्ट्रभाषा

- उत्तरः १. कैश्चित् ↔ सांसदमुख्यैः
२. प्रमुखः ↔ भीमः
३. उपन्यस्तः ↔ प्रस्तावः
४. राष्ट्रभाषा ↔ संस्कृतवाग्

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. मैत्रः संस्कृतज्ञानं निजशङ्काः पप्रच्छ।

उत्तरः असत्यम्।

२. मैत्रः भीमस्य निजशङ्काः ज्ञातुम् पप्रच्छ।

उत्तरः असत्यम्।

३. विद्वान् संस्कृतवाण्या भीमरायं पप्रच्छ।

उत्तरः सत्यम्।

४. मैत्रः निजशङ्काः संस्कृतभाषया भीमरायं पप्रच्छ।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. कः भीमरायं निजशङ्काः पप्रच्छ?

उत्तरः मैत्रः।

२. मैत्रः कं निजशङ्काः पप्रच्छ?

उत्तरः भीमरायम्।

३. मैत्रः निजशङ्काः कथं पप्रच्छ?

उत्तरः संस्कृतवाण्या।

४. मैत्रः भीमरायं किं पप्रच्छ?

उत्तरः निजशङ्काः।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् तद् लिखत।

१. मैत्रः भीमरायं गीर्वाणगिरा एव प्रत्युत्तार।

उत्तरः असत्यम्।

२. तत्संवादं श्रुत्वा सर्वे चकिताः आसन्।

उत्तरः सत्यम्।

३. सर्वेऽपि तत्संवादं श्रुत्वा लज्जिताः।

उत्तरः असत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. भीमरायः कं प्रत्युत्तार?

उत्तरः मैत्रम्।

२. भीमरायः मैत्रं कथा गिरा प्रत्युत्तार?

उत्तरः गीर्वाणगिरा।

३. मैत्रभीमराययोः संवादं श्रुत्वा सर्वेऽपि कीदृशाः आसन्?

उत्तरः चकितचकिताः।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यमं तद् लिखत।

१. तद् वृत्तं एकेषु प्रमुखवृत्तपत्रेषु प्रकाशितम्।

उत्तरः असत्यम्।

२. तद् वृत्तं पाठं पाठं सर्वे प्रभाविताः।

उत्तरः सत्यम्।

३. सर्वे मैत्रस्य चातुर्यात् प्रभाविताः।

उत्तरः असत्यम्।

४. तद् वृत्तं न प्रकाशितम्।

उत्तरः असत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. भीमरायमैत्रयोः संवादस्य वृत्तं केषु प्रकाशितम्?

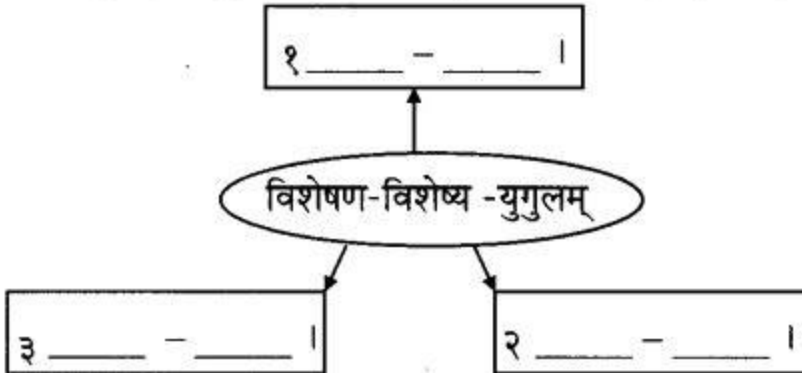
उत्तरः प्रमुखवृत्तपत्रेषु।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. योग्यं विशेषण-विशेष्य-युगुलं चित्वा जालरेखाचित्रं पूरयत।

प्रमुखवृत्तपत्रेषु, सर्वे, प्रकाशितम्, प्रभाविताः, वृत्तम्, नैकेषु

- उत्तर: १. नैकेषु – वृत्तपत्रेषु।
२. प्रभाविताः – सर्वे।
३. प्रकाशितम् – वृत्तम्।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. चर्चान्ते प्रस्तावः पारितः।

उत्तरः असत्यम्।

२. नैकसांसदविरोधात् प्रस्तावः न पारितः।

उत्तरः सत्यम्।

३. सर्वे संस्कृते रक्ताः अभवन्।

उत्तरः असत्यम्।

४. संस्कृते रक्ताः सर्वे विषण्णाः अभवन्।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. चर्चान्ते प्रस्तावः कस्मात् न पारितः?

उत्तरः नैकसांसदविरोधात्।

२. चर्चान्ते कः न पारितः?

उत्तरः प्रस्तावः।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यं तद् लिखत।

१. भीमरायः रात्रिदिवं नूतनविधीन् पठित्वा ग्रन्थान् व्यरचयत्।

उत्तरः असत्यम्।

२. भीमरायः नूतनविधिषु केवलं दलितान् समावेशयत्।

उत्तरः असत्यम्।

३. भीमरायः नूतनविधीन् विरचय्य घटनायां स्त्रीदलितान् समावेशयत्।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. नूतनविधीन् विरचय्य भीमरायः कान् घटनायां समावेशयत्?

उत्तरः स्त्रीदलितान्।

२. भीमरायः नानाविधान् ग्रन्थान् किमर्थं रात्रिदिवं पठितवान्?

उत्तरः संहितार्थम्।

अवबोधनम्।

अ. सत्यं वा असत्यम् इति लिखत।

१. एकस्मृतीम् अभ्यस्य भीमरायेण प्रारूपं रचितम्।

उत्तरः असत्यम्।

२. भीमरायेण नैकस्मृतीः अभ्यस्य प्रारूपं रचितम्।

उत्तरः सत्यम्।

३. भीमरायेण विद्वद्भिः चर्चित्वा प्रारूपं रचितम्।

उत्तरः सत्यम्।

४. विद्वद्भिः प्रारूपं रचितम्।

उत्तरः असत्यम्।

५. नैकस्मृतीः अभ्यस्य विद्वद्भिः चर्चित्वा भीमरायेण प्रारूपं रचितम्।

उत्तरः सत्यम्।

ब. एकपदेन उत्तरं लिखत।

१. केन प्रारूपं रचितम्?

उत्तरः भीमरायेण।

२. भीमरायेण कैः चर्चित्वा प्रारूपं रचितम्?

उत्तरः विद्वद्भिः।

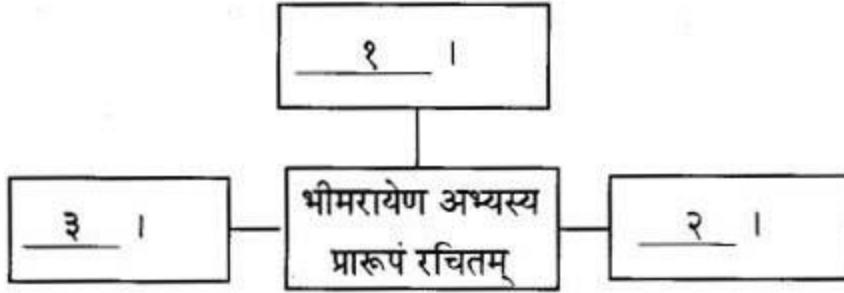
३. भीमरायेण किं रचितम्?

उत्तर: प्रारूपम्।

पृथक्करणम्।

अ. जालचित्रम् / वृक्षरेखाचित्रम्।

१. स्मृतीनां नामानि पद्यांशे चित्वा जालरेखाचित्रं पूरयत।

उत्तर: १. मनुस्मृती

२. भारद्वाजस्मृती

३. याज्ञवल्क्यस्मृती